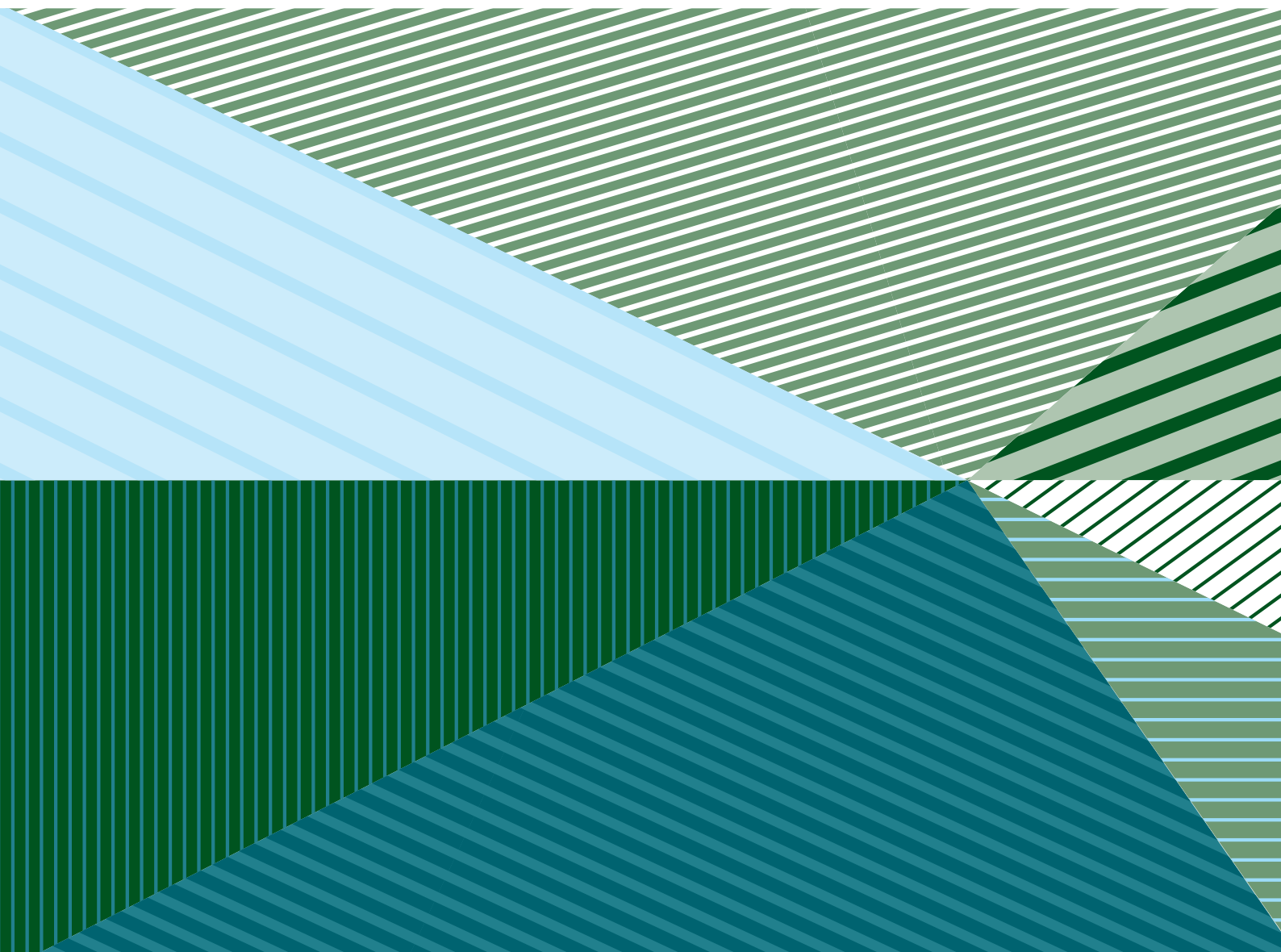

PROGNOSE FOR KVÆGBRUGETS ØKONOMISKE RESULTATER 2016-2018

September 2016

INDHOLD	SIDE
Indhold og redaktion	2
Sammendrag	3
Mælkeproducenter	
Sammendrag.....	3
Konjunktur og driftsresultat.....	4
Indkomstgrupper.....	8
Følsomhed.....	9
Nulpunktspris, resultat, mælkeproducenter.....	10
Aktiver, gæld og investeringer	11
Bilag 1: Prisforventninger og markedsudsigter	
Bilag 2: Datamateriale og definitioner	

REDAKTION:

Chefkonsulent Susanne Clausen

T +45 8740 5307

M +45 3092 1715

E suc@seges.dk

Seniorkonsulent Jannik Toft Andersen

T +45 8740 5305

E jta@seges.dk

Teamleder Arne Munk (økologi)

T +45 8740 5240

M +45 2334 7369

E arm@seges.dk

Prognoserne offentliggøres næste gang tirsdag den 17. januar 2017

MÆLKEPRODUCENTER

SAMMENDRAG

Vending forude

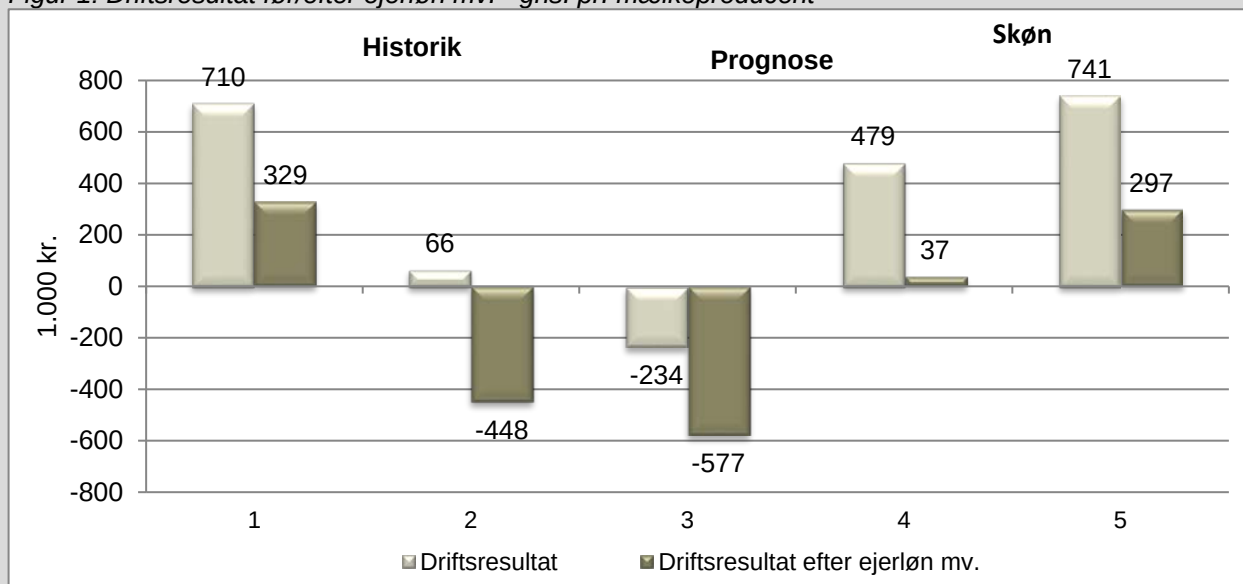
I 2015 var mælkeprisen 65 øre lavere pr. kg mælk sammenlignet med året før. For stort udbud i forhold til efterspørgslen var årsagen. Det voldsomme fald i prisen på mælk kan aflæses direkte på de konventionelle bedrifternes driftsresultat i 2015. Driftsresultatet efter ejerløn mv. faldt fra 2014 til 2015 med 777.000 kr. til -448.000 kr. Der forventes yderligere et fald i 2016, hvor en gennemsnitlig mælkeproducent forventes at få et driftsresultat på knap -580.000 kr. efter ejer aflønning. Et fald på godt 125.000 kr.

De økologiske bedrifter har også oplevet et fald i prisen på mælk fra 2014 til 2015, hvilket resulterede i et driftsresultat efter ejer aflønning mv. på knap 300.000 kr. i 2015 - et fald på 100.000 kr. i forhold til 2014. I løbet af 2015 og 2016 steg efterspørgslen på økologisk mælk betydeligt, hvilket førte til markante stigninger i økologitillægget. I 2016 forventer vi et gennemsnitlig økologitillæg på knap 123 øre pr. kg. Samlet betyder det, at den økologiske mælk, på trods af et kraftigt fald i den generelle mælkepris, forventes at stige med 11 øre i 2016 sammenlignet med 2015. Driftsresultatet efter ejerløn mv. forventes dermed at stige til 467.000 kr. i 2016.

Mælke markedet er i øjeblikket i bedring og det forventes, at mælkeprisen gennem 2017 vil stige til et mere normalt niveau. I forbindelse med stigningen i mælkeprisen forventes økologitillægget gradvis at nedtrappes. Det forventes dog, at økologitillægget vil være på et højere niveau end de 55 øre, der var normen før 2015. Samlet set forventes der, at den økologiske mælkepris bliver en smule bedre år for år i prognoseperioden.

På nuværende tidspunkt er det umuligt at komme med en prognose for 2018. Resultatet i 2018 skal derfor mere ses som en konsekvensberegning af, hvis priserne ultimo 2017 holder hele 2018 end en egentlig prognose for 2018.

Figur 1: Driftsresultat før/efter ejerløn mv. - gns. pr. mælkeproducent

Konjunktur og driftsresultat

Indledning

Som noget nyt vil denne prognose tage udgangspunkt i driftsresultat efter ejerløn, uden værdiændringer på besætning og beholdninger, som hovedresultatet. Udgangspunktet er de forløbige vægtede regnskaber for 2015 (Driftsresultat, alle kvæg er her 50.000 kr. bedre end i maj).

I forhold til maj-prognosen 2016 er der følgende ændringer i forudsætningerne for 2016:

- Mælkeprisen er justeret op med 9 øre kg EKM
- Økologitillægget er sænket med 5 øre
- Ydelsesstigningen er sænket med 1 procentpoint for de konventionelle producenter. Mens den forventede ydelsesfremgang er uændret for økologerne
- Prisen på foderbyg er uændret, rapskager er justeret op med 14 øre, mens prisen på sojaskrå er en anelse højere.

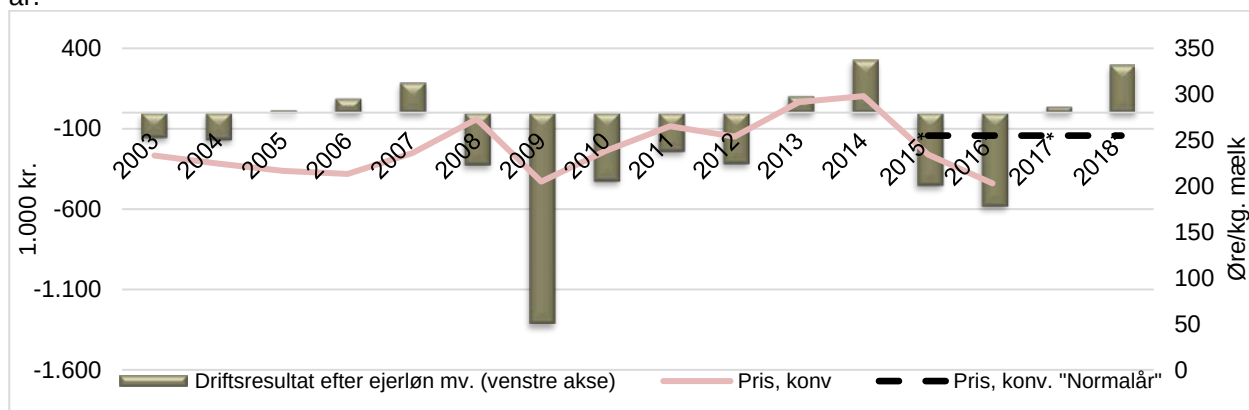
Det antages derudover, at økologitillægget i gennemsnit vil være 122,7 øre pr. kg i 2016, mens tillægget i 2017 sættes til et gennemsnit på 88 øre pr kg mælk.

Pr. 1. august 2016 indførte Arla en ordning, hvor leverandører, der fodrer med non-GMO kunne få et tillæg til afregningsprisen på en eurocent (omkring 7,5 øre pr. kg mælk) som compensation for en dyrere foderblandning ved at anvende Non-gmo foder. På nuværende tidspunkt er det meget usikkert, hvor stor andel af producenterne, der vil tilslutte sig denne ordning samt merprisen for Non GMO-foder. Derfor er konsekvenserne af Non-gmo fodring ikke taget med i denne prognose. De økonomiske konsekvenser af non-GMO fodring bliver belyst særskilte i artikler på Landbrugsinfo og øvrige kvægrelaterede medier.

På nuværende tidspunkt er det umuligt at sige noget som helst om prisudviklingen for 2018. Derfor skal prognosen i 2018 mere ses som en konsekvensberegning af indtjeningsniveauet givet, at ultimo 2017 priserne fastholdes i hele 2018. Resultaterne heraf skal selvsagt tages med meget store forbehold.

Konjunktur

Figur 2 viser de konventionelle mælkeproducenters konjunkturcyklus. Som konsekvens af faldende mælkepris fra efteråret 2014 til sommeren 2016 er indtjeningen faldet drastisk. Mælkeprisen forventes at rette sig i 2017 og dermed forbedre indtjeningen. Det forventes dog stadig, at der i 2017 for den gennemsnitlige konventionelle mælkeproducent mangler godt 100.000 kr. før ejerfamiliens arbejdsindsats kan fuldt honoreres. Derudover bemærkes det, at kun i 2009 har mælkeprisen været på samme lave niveau som i indeværende år.

Figur 2: Konventionelle mælkeproducenters konjunkturcyklus – Mælkepris og driftsresultat efter ejerløn mv, heltid

Resultatopgørelse – konventionelle mælkeproducenter 100-200 køer

De konventionelle malkekvægbedrifter med 100-200 køer opnåede i 2015 et driftsresultat efter ejerløn mv. på minus 481.000 kr. og et samlet likvitetsbehov på 860.000 kr.

I 2016 forventes en mælkepris, der i forhold til 2015, er 23 øre lavere pr. kg EKM, hvilket isoleret set svarer til et fald i bruttoudbytte på 325.000 kr. Derudover forklarer lavere bruttoudbytte fra marken, kødsalg samt forventning om en lavere statusværdi på besætningen ultimo 2016 i forhold til primo 2016, den resterende del af faldet i bruttoudbyttet.

Stykomkostningerne er stort set uændret pr. ko, dog er der dog tale om et fald på 400 kr. pr årsko. En væsentlig forklaring på dette er, at grundet den pressede likviditetssituation i 2016, antages det, at en del af producenterne har valgt at spare på indkøbt foder. På trods af stigende produktionsomfang forventes kapacitetsomkostninger at være en anelse lavere end året før. Det samme gør sig gældende for finanseringsomkostningerne.

Samlet set forventes driftsresultat efter ejerløn mv. at blive 165.000 kr. lavere end i 2015. Da likviditeten er presset på bedrifterne forventes, at investeringsniveauet i år bliver lavt, hvilket forklarer, at det samlede likviditetsunderskud i 2016 bliver lavere end 2015.

I 2017 medfører forventningen om stigende mælkepris, at indtjeningen forventes at stige med 550.000 kr., hvilket dog stadig ikke er tilstrækkeligt til, at afløningen af ejernes arbejdskraft kan blive fuldt dækket.

Tabel 1: Resultatopgørelse og nøgletal - gns. pr. konventionel mælkeproducent med 100-200 køer

	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Årskøer	144	148	151	154	157
Mælkeydelse pr. årsko	9.672	10.008	10.058	10.259	10.464
Hektar	142	142	144	149	152
1.000 kr.					
Bruttoudbytte	5.787	5.142	4.730	5.634	6.051
- heraf kvæg	4.386	3.893	3.435	4.245	4.633
Stykomkostninger	-2.769	-2.789	-2.775	-2.939	-3.058
- heraf kvæg	-2.447	-2.470	-2.458	-2.609	-2.717
- heraf mark	-322	-319	-318	-330	-342
Dækningsbidrag	3.018	2.353	1.954	2.695	2.992
- heraf kvæg	1.939	1.423	977	1.636	1.917
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.543	-1.492	-1.459	-1.557	-1.616
Afskrivninger mm.	-540	-552	-530	-514	-500
Resultat af primær drift	935	310	-34	624	876
Afkoblet støtte	465	457	460	469	471
Finansieringsudgifter i alt	-746	-723	-694	-732	-761
Driftsresultat	654	45	-269	362	586
Heraf værdiændringer, kvæg	-38	78	-68	0	0
Heraf værdiændringer, mark	-7	2	-7	4	0
Driftsresultat efter ejerløn mv.	241	-481	-646	-101	121
Likviditet før privat og reg.	848	235	153	438	572
Likviditetsoverskud/-behov	42	-859	-665	-471	-365

Resultatopgørelse – konventionelle mælkeproducenter 300-400 køer

I 2015 realiserede de konventionelle bedrifter med mellem 300-400 køer et driftsresultat efter ejerløn mv. på knap -850.000 kr. I 2016 forventes dette resultat at blive godt 400.000 kr. ringere, men som ved de mindre antages der et meget lavt investeringsniveau, så også denne gruppe forventes at få et mindre likvidtetsunderskud i 2016 i forhold til året før.

Stigende mælkepris samt forventning om foderpriser i 2017, der holder sig på samme niveau som i 2016, medfører, at driftsresultatet efter ejerløn for de store konventionelle bedrifter forventes at stige med knap 1.150.000 kr. Stigningen er dog ikke tilstrækkeligt til, at ejerlønnen bliver fuldt dækket.

Hvis ultimo mælkeprisen for 2017 holder i hele 2018 forventes der et driftsresultat efter ejerlønnen på knap 400.000 kr. Dermed vil der også være plads til at denne gruppe som gennemsnit kan få forrentet egenkapitalen.

Tabel 2: Resultatopgørelse og nøgletal - gns. pr. konventionel mælkeproducent med 300-400 køer

	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Årskøer	336	336	343	350	357
Mælkeydelse pr. årsko	9.817	10.189	10.255	10.460	10.670
Hektar	262	265	271	279	284
1.000 kr.					
Bruttoudbytte	13.445	11.519	10.647	12.593	13.517
- heraf kvæg	10.443	9.006	7.997	9.788	10.658
Stykomkostninger	-6.409	-6.242	-6.326	-6.695	-6.970
- heraf kvæg	-5.826	-5.634	-5.721	-6.066	-6.318
- heraf mark	-583	-608	-605	-629	-652
Dækningsbidrag	7.035	5.277	4.321	5.897	6.547
- heraf kvæg	4.616	3.372	2.276	3.721	4.340
Kontante kapacitetsomkostninger	-3.607	-3.375	-3.284	-3.521	-3.660
Afskrivninger mm.	-1.254	-1.246	-1.202	-1.171	-1.144
Resultat af primær drift	2.174	657	-165	1.205	1.743
Afkoblet støtte	853	835	839	856	860
Finansieringsudgifter i alt	-1.905	-1.774	-1.666	-1.740	-1.794
Driftsresultat	1.122	-282	-992	321	809
Heraf værdiændringer, kvæg	-101	157	-155	0	0
Heraf værdiændringer, mark	-7	1	-8	5	0
Driftsresultat efter ejerløn mv.	843	-847	-1.242	-103	384
Likviditet før anlægsinvesteringer	1.787	422	104	708	999
Likviditetsoverskud/-behov	-1.374	-1.198	-738	-331	-81

Resultatopgørelse - økologiske bedrifter med 100-200 køer

Tabel 3 viser det gennemsnitlige driftsresultat i 2014 og 2015 samt forventninger til 2016 for økologiske bedrifter med 100-200 køer. Tabellen viser også forventningerne til 2017 samt et skøn for 2018.

De økologiske bedrifter har også oplevet et fald i prisen på mælk fra 2014 til 2015, hvilket resulterede i et fald i driftsresultatet efter ejerløn mv. på godt 100.000 kr. i 2015. I løbet 2015 og 2016 steg efterspørgslen på

økologisk betydeligt, hvilket førte til markante stigninger i økologitillægget. Således var det gennemsnitlige økologitillæg i 2015 knap 89 øre pr. kg, hvor det i 2014 var på 55 øre pr. kg. Denne udvikling er fortsat i 2016, hvor vi forventer et gennemsnitlig økologitillæg på knap 123 øre pr. kg. Samlet betyder det, at den økologiske mælk, på trods af et kraftigt fald i den generelle mælkepris, forventes at stige med 11 øre i 2016 sammenlignet med 2015. Driftsresultatet efter ejerløn mv. forventes dermed at stige til 467.000 kr. i 2016.

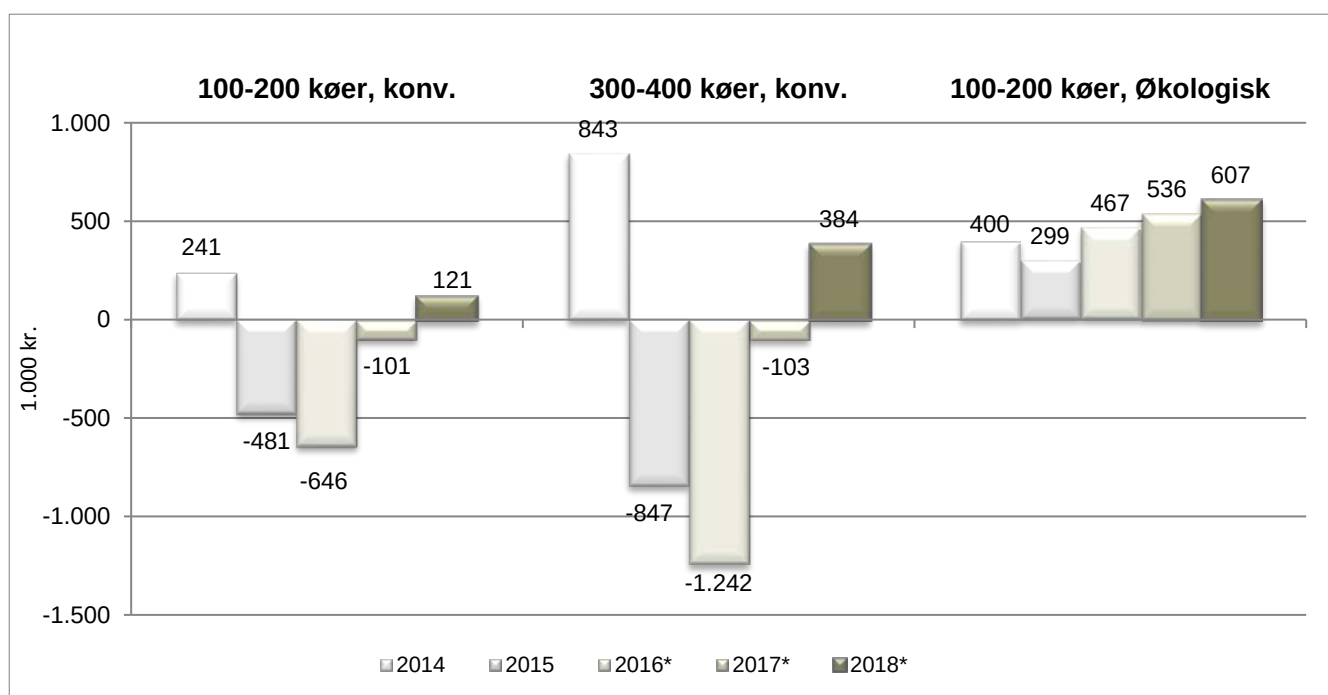
Tabel 3: Resultatopgørelse og nøgletal for økologiske bedrifter med 100-200 køer

	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Antal bedrifter, vejet	189	171			
Årskøer	144	150	153	156	159
Mælkeydelse pr. årsko	8.629	8.985	9.165	9.348	9.535
Hektar	199	203	207	213	218
1.000 kr.					
Bruttoudbytte	6.487	6.735	6.972	7.425	7.752
- heraf kvæg	4.616	4.813	4.966	5.307	5.597
Stykomkostninger	-2.944	-3.110	-3.348	-3.530	-3.684
- heraf kvæg	-2.740	-2.914	-3.149	-3.324	-3.472
- heraf mark	-204	-196	-199	-206	-213
Dækningsbidrag	3.542	3.625	3.624	3.894	4.068
- heraf kvæg	1.876	1.899	1.817	1.983	2.126
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.806	-1.831	-1.878	-1.962	-2.037
Afskrivninger mm.	-624	-643	-644	-647	-652
Resultat af primær drift	1.112	1.151	1.102	1.285	1.379
Afkoblet støtte	616	589	592	604	606
Finansieringsudgifter i alt	-941	-946	-882	-914	-940
Driftsresultat	786	793	812	974	1.045
Heraf værdiændringer, kvæg	-45	80	-68	0	0
Heraf værdiændringer, mark	-9	-5	-12	7	0
Driftsresultat efter ejerløn mv.	400	299	467	536	607
Likviditet før anlægsinvesteringer	980	919	1.155	1.157	1.213
Likviditetsoverskud/-behov	-86	-209	-15	-61	-50

I prognosen for 2017 har vi forudsat, at økologitillægget stort set falder i takt med den generelle prisstigning på mælk som forventes i 2017. Vi har skønnet det gennemsnitlige økologitillæg til 88 øre pr. kg i 2017. Sammen med forventningen om en stigning i den generelle mælkepris på cirka 40 øre pr. kg i forhold til 2016 vil dette resultere i en stigning i den økologiske mælkepris på 6-7 øre i forhold til 2016.

Alt i alt betyder det, at driftsresultatet efter ejerløn mv. med ovenstående forudsætninger stiger en smule i 2017 på de økologiske bedrifter. Samlet set har de økologiske bedrifter haft en god konjunktur de seneste tre år og det forventes også at gælde for de næste par år.

I figur 3 er vist driftsresultatet efter ejerløn i 2014 og 2015 for de tre grupper af mælkeproducenter samt prognosen for 2016 og 2017. 2018 kan kun betragtes som et skøn.

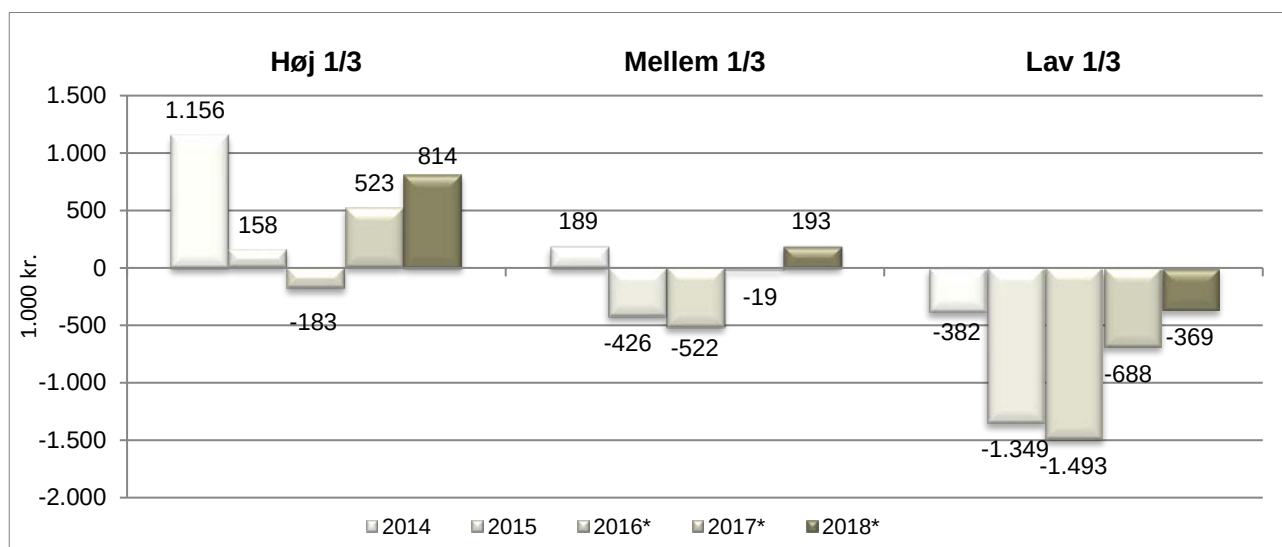

Figur 3: Driftsresultat efter ejerløn for, henholdsvis konventionelle bedrifter med mellem 100-200 køer og 300-400 køer samt økologiske bedrifter

Indkomstgrupper

Prognosens resultater er hidtil blevet præsenteret som gennemsnittet for grupperne. Inden for disse grupper er der særdeles stor spredning i bedrifternes resultater. Nedenstående figur viser den forventede spredning for gennemsnittet af de konventionelle mælkeproducenter af henholdsvis gruppen i bedste, midterste og ringeste tredjedel, målt på driftsresultatet. Eksempelvis forventes der i 2017, at forskellen mellem gennemsnittet af bedste og ringste tredjedel vil være på godt 1,2 millioner.

Selv om niveauet i prognoseperioden er bedre for økologerne, ses der samme spredning som for de konventionelle (Økologerne er ikke vist).

Figur 4: Driftsresultater efter ejerløn mv. – gns. pr. konv. mælkeproducent, opdelt efter indkomst

Nøgletal for indkomstgrupper

Der er stor forskel på bedrifternes evne til at få mest muligt omsætningen med ned på bundlinjen og evnen til at forrente aktiverne. Det kommer til udtryk i nøgletallene "Overskudsgrad" og "Afkastningsgrad", opdelt efter højeste, mellemste og laveste indkomstgruppe.

Tabel 4: Nøgletal efter indkomstgruppe - konv. mælkeproducenter

Pct.	2014	2015*	2016*	2017*	2018*
Højeste 1/3	20	11	3	14	18
Mellemste 1/3	13	2	-4	8	12
Laveste 1/3	6	-1	-8	5	9
Højeste 1/3	4,9	2,2	0,5	3,2	4,1
Mellemste 1/3	2,9	0,5	-0,7	1,9	2,9
Laveste 1/3	1,3	-0,2	-1,5	1,2	2,2

Nøgletal for størrelsesgrupper

Tilsvarende er der stor forskel på nøgletallene for grupperne, der er vist i tabel 1 til 3. Det kommer til udtryk i nøgletallene "Overskudsgrad" og "Afkastningsgrad", opdelt efter bedrifternes størrelse.

Under de aktuelle prisforhold er der ingen af størrelsesgrupperne af de konventionelle bedrifter, der er i stand til at skabe en positiv indtjening.

Tabel 5: Nøgletal efter størrelsesgrupper – mælkeproducenter

	Antal					
	2015	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Overskudsgrad, gns. alle	3.200	14,2	5,0	-0,6	10,2	13,3
100-200 køer, konv.	1.251	13,3	3,1	-3,9	8,3	11,7
300-400 køer, konv.	179	16,4	5,4	-1,8	9,2	12,5
100-200 køer, Økologisk	200	15,4	15,2	14,1	15,5	15,9
Afkastningsgrad, Landbrug, gns. alle	3.200	3,3	1,1	-0,1	2,3	3,2
100-200 køer, konv.	1.251	3,0	0,6	-0,7	1,7	2,6
300-400 køer, konv.	179	4,0	1,2	-0,4	2,3	3,3
100-200 køer, Økologisk	200	3,2	3,2	3,0	3,5	3,7

* 2015: Foreløbige resultater. 2016-2018: Prognose fra SEGES se Bilag 2.

Følsomhed

De senere år har markedsforholdene for landbrugsprodukter været meget svingende. Det afspejler sig i prognoserne i form af øget usikkerhed om driftsresultaterne.

I Bilag 1 gengives baggrunden for estimerne for de væsentligste priser og renter. I tabellen nedenfor er der angivet følsomhedsberegninger for ændringer i nogle af de væsentligste priser og renter.

Tabel 6 viser de økonomiske konsekvenser af ændringerne indenfor disse prisspænd for prognoseresultatet i 2017 heltidsbedrifter, opdelt efter antal køer. Som det kan se er det afregningsprisen, der er den væsentligste usikkerhedsfaktor for mælkeproducenterne.

Tabel 6: Ændring i driftsresultat - gns. pr. mælkeproducent ved ændring i priser og renter, 2017*

1.000 kr.	100-200 køer, konv.	300-400 køer, konv.
Driftsresultat	362	321
Driftsresultat efter ejerløn mv.	-101	-103
Mælkeafregning 25 øre/kg lavere	382	877
Mælkeafregning -15 øre/kg højere	-229	-526
Foder - Lav pct. bl. 1,80 kr/kg. – høj pct. pl. 2,51 kr./kg	-55	-138
Foder - Lav pct. bl. 1,47 kr/kg. – høj pct. pl. 2,12 kr./kg	80	204
Renter ca. 0,50 pct.point højere**	-106	-230
Renter ca. 0,25 pct.point lavere**	52	115

* Pris- og renteudsvingene er valgt ud fra et sandsynlighedsinterval, der ventes at opfange ca. 2/3 af prisbevægelserne. Som i det centrale skøn er pris-/renteprognosen et udtryk for den forventede gennemsnitligt handlede pris/rente, og ikke højest/lavest pris/rente.

** Der forudsættes et parallelskifte på variable lån, uanset løbetid og underliggende aktiver, mens den lange rente fastholdes.

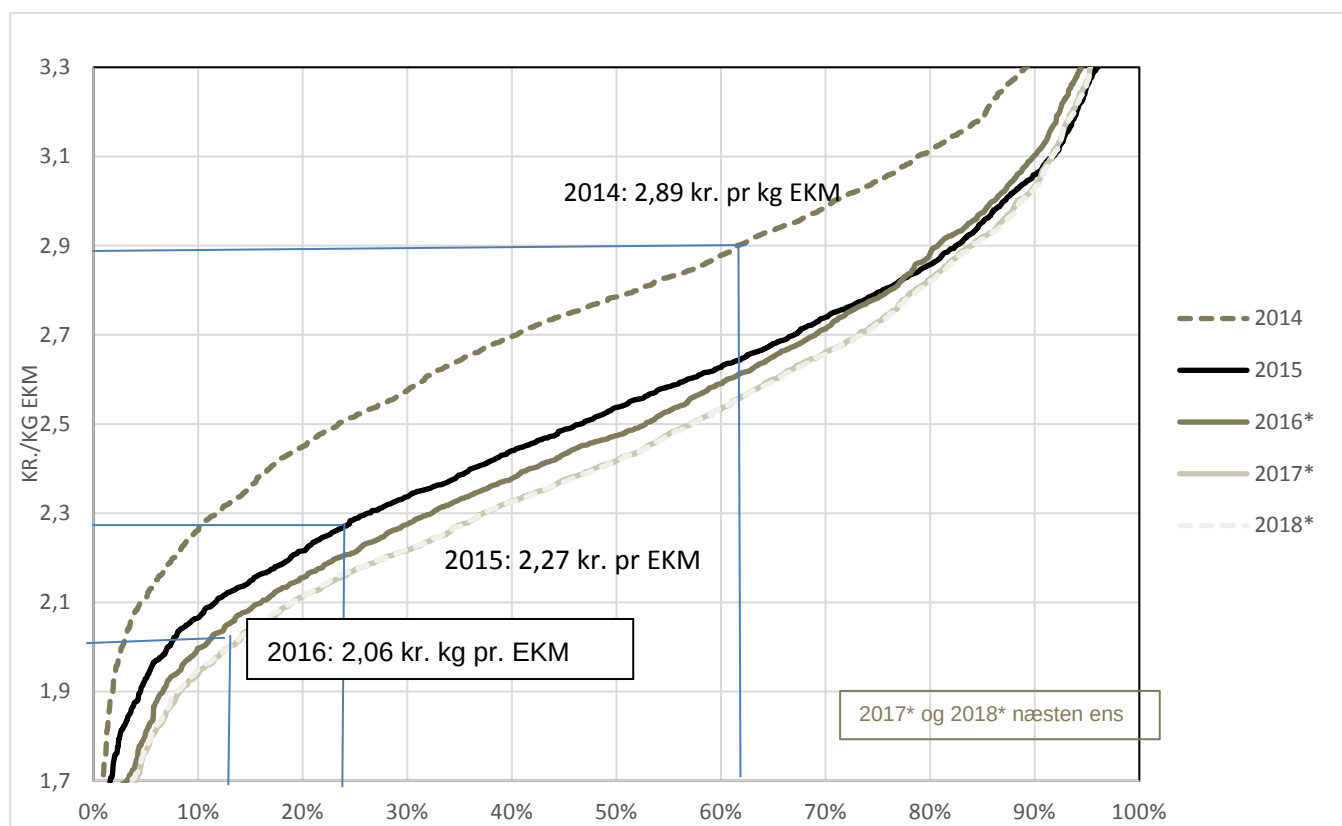
Nulpunktspris, resultat - mælkeproducenter

I figur 5 vises nulpunktspriserne, resultat for de enkelte konventionelle mælkeproducenter, der indgår i data-sættet for hele prognoseperioden. Nulpunktspris, resultat er den mælkepris, der giver et driftsresultat efter ejerløn mv. på nul. Nulpunktspriserne er defineret i Bilag 2 og beregnes ud fra de i prognosen anvendte forudsætninger for omkostningerne. Ved at sammenholde med forventede prognosepriser, ses, hvor stor en del af bedrifterne, der har en nulpunktspris hhv. over og under afregningspriserne i 2015 og 2016. De resterende år må prognoseprisen ikke vises af konkurrencemæssige hensyn.

Ved den gennemsnitlige mælkepris i 2014 fik 60 pct. af de konventionelle bedrifter et positivt driftsresultat efter ejerløn. I 2015 var det omkring en fjerdede af de konventionelle mælkeproducenter, der fik et positivt resultat efter ejerløn. I 2016 forventes det kun at være omkring en ottendedel af alle producenterne, der får fuld dækning for deres omkostninger medregnet ejerlønnen.

Det er i øvrigt værd at bemærke, at nulpunktspriserne for mælkeproducenterne i 2015 er faldet markant i forhold til året før. Dette kan blandt andet forklares med lavere foderomkostninger pr. kg mælk samt, at det er lykket, at udvide produktionsomfanget med stort set uændrede kapacitetsomkostninger. I prognoseperioden forventes det, at producenteres nulpunktspris stort set ligger på samme niveau i alle årene.

Figur 5: Nulpunktspris, resultat og prognosepriser - konv. mælkeproducenter

Aktiver, gæld og investering

Tabel 7 viser, at landbrugsaktiverne forventes at stige med omkring en procent pr. år i hele prognoseperioden. Dette er primært afledt af forventning om stigende produktionsomfang samt, at udviklingen i jordprisen forventes at følge den generelle inflationsudvikling.

Gælden pr. årsko forventes for de konventionelle at lægge stabilt på godt 140.000 kr. i hele prognosenperioden. Totalt set er der dog tale om at gælden i prognoseperioden vil stige med omkring 1,4 millioner kroner.

I forhold til en samlet balance på godt 30 mio. kroner må en egenkapital på omkring 4 millioner kroner regnes som beskeden. I prognoseperioden forventes det, at egenkapitalen kommer yderligere under pres blandt andet som følge af forventning om likviditetsunderskud i alle årene hos de konventionelle.

Da likviditeten som sagt er noget presset i 2016 forventes der også et lavere investeringniveau i forhold til 2015. Investeringsniveauet i 2017 antages at være en anelse højere end niveauet i år som udtryk for investeringsmæssigt efterslæb fra 2016.

Tabel 7: Aktiver, gæld samt investeringer

Aktiver og gæld

1.000 kr.	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Fast ejendom	15.943	16.464	16.980	17.514	18.060
Landbrugsaktiver i alt	28.119	28.960	29.239	29.633	30.070
Aktiver i alt	30.391	31.165	31.466	31.891	32.362
Realkreditlån	-16.951	-17.662	-18.119	-18.432	-18.660
Bank-/sparrekasselån	-2.393	-2.609	-2.677	-2.677	-2.757
Gæld i alt	-24.199	-25.376	-26.033	-26.482	-26.810
Gæld pr. årsko	-146	-142	-143	-142	-141
Egenkapital**	4.383	4.091	3.477	3.186	3.057
Investeringer i alt	-1.149	-1.153	-802	-908	-937

* 2015: Foreløbige vægtede resultater. 2016-2018: Prognose fra SEGES. I prognoseperioden forudsættes det, at ejendomspriserne følger den generelle inflationsudvikling.

Bilag 1: Prisforventninger og forudsætninger

Indkomstprognosen for 2016-2018 bygger blandt andet på forudsætningerne gengivet i tabellen nedenfor.

Tabel A: Prisforventninger**

	Gns. 2004-2013	2014	2015	2016*	"Normalår" *
Hele landbruget	101	98	94	91	-
Mælkeproducenter	103	107	93	87	-
Svineproducenter	102	96	92	94	-
Planteproducenter	103	98	100	103	-
Mælkepris (kr./kg. standard mælk)	2,42	2,98	2,34	2,11	2,55
Mælkepris (kr./kg. økologisk)	2,94	3,53	3,22	3,33	3,35
Mælkeydelse pr. ko, konv. (stigning i pct. pa.)	-	4,50	4,00	0,50	-
Mælkeydelse pr. ko, øko. (stigning i pct. pa.)	-	4,50	4,00	2,00	-
Oksekød – ældre køer (281-300)	14,94	17,74	18,75	17,51	17,31
Svinekød (kr./kg.)	10,07	10,93	9,95	10,21	11,00
30 kg beregnet smågris (kr./stk.)	349	376	341	354	382
7 kg beregnet smågris (kr./stk.)	203	221	197	212	231
Grise pr. årsso	-	30,6	31,4	32,1	-
Foderhvede (kr./hkg.)	117	126	117	105	112
Foderbyg (kr./hkg.)	115	119	118	100	109
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)	-	195	184	209	210
Maltbyg (kr./hkg.)	101	135	130	121	124
Raps (kr./hkg.)	244	263	261	266	250
Kartofler, konsum (kr./hkg.)	-	100	155	153	155
Soyaskrå (kr./hkg.)	212	298	286	277	270
A-bl.16 pct., økologisk	317	314	300	315	315
C-bl. 30 pct., økologisk	401	412	424	438	440
Foderhvede (kr./hkg.)	127	134	125	116	127
Foderbyg (kr./hkg.)	126	130	127	116	124
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)	-	209	209	234	225
Rapsskrå (kr./hkg.)	180	192	196	198	190
Gødning (indeks)	161	197	185	165	180
Dieselolie (øre/l)	502	619	522	459	550

* Prognose fra SEGES og Landbrug & Fødevarer. "Normalår" jf. definition i Bilag 2.

Prisprognosen udtrykker forventningerne til den gennemsnitligt handlede pris for alle mængder; spot, kontrakt og internt på bedrifterne.

** Priserne er plus efterbetaling og minus diverse produktionsafgifter.

Prognoserne offentliggøres næste gang:
Tirsdag den 17. januar 2017

Af konkurrenceretlige årsager er prisprognoserne for 2017 udeladt. Disse indgår dog fortsat i Landskalkuler i Ø90, i Mark Online og DMS. Udvalgte abonnenter til Landbrugsinfo har dog adgang til prognoserne for 2017 direkte i www.farmtal.dk.

Bytteforhold

Landbrugets bytteforhold har været nogenlunde stabilt og støt stigende fra foråret 2009 til efteråret 2013. Derefter har bytteforholdet været faldende. I 2014 var bytteforholdet især været negativt påvirket af faldende salgspriser for afgrøder og svinekød. I 2015 er bytteforholdet faldet yderligere som følge af et lavere salgsprisindeks, især påvirket af svinekød og mælk, mens købsprisindekset var nogenlunde uændret. Bytteforholdet er faldet lidt yderligere i de første måneder af 2016, men har været stigende i de seneste måneder.

Salgspriser

Korn

Det er for tidligt at sige noget om den globale kornhøst for 2016/17, men de første prognoser viser, at den globale produktion af hvede fortsat vil være stor, ca. 727 mio. ton. Hvis forventningerne til den globale høst 2016/17 og den forventede stigning i forbruget på 5 mio. tons realiseres, forventes de globale lagerbeholdninger at falde med 13-14 mio. tons. De rigelige mængder af korn i verden vil betyde, at kornpriserne vil forblive omkring det nuværende lidt lave niveau.

Svinekød

Grundet en stærk eksport fra EU til Kina har resulteret i en opskrivning af prognosen, siden sidste prognose i maj. Indtil nu i år ligger de samlede EU slagtninger af svin ca. 2 pct. højere end året før. Det er dog fortsat forventningen, at EU slagtningerne i de kommende kvartaler vil begynde at vige i forhold til året før. På eksportmarkederne udenfor EU er der til gengæld udsigt til øget priskonkurrence fra amerikansk og brasiliansk svinekød. En øget kinesisk svineproduktion fremadrettet kan også medvirke til fald i EU eksporten af svinekød til Kina i 2017. Dette har samlet set hævet prognosen for 3. kvartal med 0,75 kr./kg. og 4. kvartal med 0,50 kr./kg. Den samlede opskrivning for hele 2016 har været på 0,33 kr./kg. Der har ligeledes været en opskrivning af prognosen for de to første kvartaler i 2017 på 0,25 kr./kg.

Oksekød

Priserne for oksekød ligger ultimo april 2016 lavere end på samme tidspunkt året før. Det skyldes, at der er et rigeligt udbud i EU i forhold til efterspørgslen, og der ventes en yderligere stigning i produktionen i 2016, navnlig fra hundyr. Produktionen af oksekød i EU ventes dermed at blive øget i år og blive på dette højere niveau i 2017. Forbruget ventes derimod at stagnere. Der vil derfor være behov for yderligere eksport til landene udenfor EU, hvis priserne skal kunne opretholdes. Alt andet lige vil det vanskelige mælkemarked betyde slagtninger af flere hundyr i 2016 og vil lægge pres på priserne.

Mælk

Mælkemarkedet har været præget af ubalance mellem udbud og efterspørgsel, hvor udbuddet har været væsentlig større end efterspørgslen. Det har presset priserne ned på et meget lavt niveau. Priserne på mejeriprodukter har imidlertid på det seneste været stigende og det resulterede i den første stigning til producenterne i september. Bedringen er drevet af en korrektion i udbuddet både i EU og andre steder. Der forventes derfor stigende priser både i andet halvår 2016 og i 2017. Mælkemarkedet er som bekendt meget volatil. Derfor er det meget vanskeligt, at forudsige udviklingen længere i fremtiden. Det betyder, at forventningerne for 2018 skal tages med et stort gran salt.

Købspriser

Prisen på sojaskrå, der har stor betydning for foderomkostningerne, er forholdsvis lav i foråret 2016. Vi forventer, at prisen vil stige i løbet af efteråret, da udbuddet fra Argentina er lavere end året før. De globale soja-lagre er faldet fra 79 mio. tons til 74,3 mio. tons, samtidig med at Kina har øget sin import af soja. Det giver en indikation på, at priserne vil stige de følgende måneder. Fragtraterne er svagt stigende, hvilket kan påvirke sojaprisen i mindre omfang. Sojaprisen forventes at ligge på 280-290 kr. pr. hkg i starten af 2017.

Gødning, bekæmpelsesmidler

Prisen på handelsgødning ventes uændret til svagt faldende. Generelt er prisen på kvælstof meget afhængig af naturgasprisen og produktionsomkostningerne. Prisen på gødning har dog været påvirket af lave priser på afgrøder, som betyder lavere bytteforhold mellem afgrøder og gødning. Det medfører et fald i efterspørgslen. Det forventes, at priserne på bekæmpelsesmidler vil være nogenlunde stabile på 2016-niveauet i hele prognoseperioden. Priserne på reparation og vedligeholdelse samt tjenesteydelser forventes generelt at følge den almindelige pris- og lønudvikling.

Konjunktur og renter

Hovedscenariet for prognosen er en moderat, positiv vækst i den globale økonomi i hele prognoseperioden, dog med risiko for let aftagende vækst. Der er ingen udsigt til inflation, som ligger over de væsentligste centralbankers målsætninger, i særdeleshed ikke i Europa, hvor deflation fortsat kan blive et tema.

USA har hævet renten, og yderligere renteforhøjelser i løbet af 2016 og 2017 kan ikke udelukkes. Baggrunden er især et stærkt arbejdsmarked og ønsket om en normalisering af rentemarkedet. Vi forventer, at størrelsen af de samlede renteforhøjelser i denne cyklus bliver beskeden, da de indledes sent i konjunkturforløbet, og da der ikke er tegn på inflation. Der er spæde tegn på, at en vækstafmatning er indledt.

I Kina aftager væksten fortsat, men økonomien styres stramt for at undgå en hastig vækstnedgang. Det ventes, at staten formår at styre økonomien ned i retning af 4-6 pct. i de nærmeste år. De største risici i kinesisk økonomi er aftagende eksportvækst, overbyggeri samt et skrøbeligt kreditmarked.

Japan kæmper mod afmatning trods en voldsom ekspansiv pengepolitik.

Den Europæiske Centralbank (ECB) stimulerer vækst og inflation med lave renter, opkøb af værdipapirer og rigelig likviditet. Svag vækst og en lurende gældskrise i Europa skaber fortsat usikkerhed. Kronen er stærk, og der ventes nogenlunde ro om de danske valutaeserver og danske renter.

Tabellen nedenfor viser, hvilke renteforudsætninger fremskrivningen og prognosen bygger på.

Tabel B: Renter inkl. bidrag mv.

	2014	2015*	2016*	2017*	2018*	"Normalår" *
Realkredit, fast, dkr.	3,74	3,64	3,59	3,69	3,84	4,50
Realkredit, flex, dkr.	1,98	1,45	1,50	1,55	1,58	2,70
Realkredit, flex, euro	1,91	1,55	1,58	1,62	1,68	2,60
Finanslån, valuta	5,78	5,46	5,51	5,56	5,59	6,25
Kassekredit, dkr.	7,44	6,52	6,57	6,62	6,65	7,75
Banklån, dkr	5,82	5,39	5,34	5,44	5,59	6,25

* Prognose fra SEGES

Bilag 2: Datamateriale og definitioner

Datamateriale

Udarbejdelsen af prognosen sker ud fra historiske regnskabsresultater samt forventede ændringer i produktion, effektivitet, købs- og salgspriser, investeringer og finansielle forhold m.v.

Bedrifterne, der indgår, skal være på mindst 10 ha, eller værdien af et 'standardoutput' (omsætning) skal være på mindst 15.000 euro. Årsrapporten skal derudover indeholde privatøkonomiske data. Kun kalenderårsbedrifter indgår i 2015 resultaterne. For at være defineret som et landbrug skal mindst halvdelen af omsætningen stamme fra landbrugsproduktionen.

Indkomstprognoserne for 2016-2018 er lavet på baggrund af regnskaberne i DLBR's økonomidatabase for 2015 samt prognoser for salgs- og købspriser, hvor baggrunden for prognoserne fremgår ovenfor.

Analysen vedrører heltidsbrug. Et heltidsbrug er defineret som et brug, hvor årets produktion kræver en arbejdsindsats, der er på mindst 1.665 normtimer. Heltidsbrug står for ca. 85 pct. af den samlede landbrugsproduktion

Klassifikationen af bedriftstyper (Planteavl, kvæg, svin, pelsdyr, fjerkræ) er baseret på EU's standarder om dette. Grundprincippet er at mindst 50 % af omsætningen skal komme fra en bestemt driftsgren, for at bedriften tilhører denne driftsgren. Ved enkelte tabeller indenfor de respektive driftsgrene, kan der være foretaget yderlige afgrænsning af grupperne.

Tabel vedrørende gæld og aktiver for hele sektoren er for 2015 baseret på Danmarks Statistiks offentliggjorte foreløbige regnskabsresultater for 2015, sammenholdt med data fra ØDB.

Kvæg

Bedrifterne, der indgår, har en standardomsætning på mindst 50 % fra kvæg og grovfoderproduktion. Derudover skal 50 % af bruttoudbyttet, kvæg stamme fra mælkeproduktionen. I de foreløbige vejede resultater for 2015 indgår 1800 regnskaber, der er vejet op til at repræsentere 3200 landbrugsbedrifter. Der er anvendt følgende grupperinger:

- Konventionelle med 100-200 årskøer: 744 regnskaber, der er vejet op til 1.251 bedrifter
- Konventionelle med 300-400 årskøer: 116 regnskaber, der er vejet op til 180 bedrifter
- Økologer med 100-200 årskøer: 113 regnskaber, der er vejet op til 170 bedrifter

Definitioner

Afkastningsgrad, landbrug:
$$\frac{\text{Resultat af primær drift} + \text{EU-støtte} + \text{nettoforpagtning} + \text{ejeraflønning}}{\text{gns.landbrugsaktiver}} \times 100$$

Udtrykker virksomhedens evne til at forrente de anvendte landbrugsaktiver.

Bytteforhold: Bytteforholdet beskriver udviklingen i producenternes salgspriser i forhold til deres købspriser. Der tages udgangspunkt i gennemsnittet af de månedlige observationer i årene 2010-2012, som angives med indeks 100. En værdi over 100 betyder, at bytteforholdet er bedre end gennemsnittet af 2010-2012 og vice versa.

$$\text{Bytteforhold} = \frac{\text{Salgsprisindeks}}{\text{Købsprisindeks}}$$

Indeksene for salgs- og købspriserne er vægtede ud fra de enkelte salgsprodukters og omkostningsarters gennemsnitlige andel i årene 2010-2012 af henholdsvis den samlede omsætning og de samlede omkostninger. Der er kun medtaget indtægter og omkostninger, der er en del af resultat af primær drift plus afkoblet EU-støtte. Udviklingen i renteniveauet påvirker således ikke bytteforholdet.

Driftsresultat efter ejerløn mv.: Der foretages en justering af resultatopgørelsens "Driftsresultat" ved at fratrække ejerfamiliens løn og korrigerer for værdiændring på stambesætning. Korrektionen for værdiændring foretages, da stambesætning er et aktiv, og derfor ikke bidrager til det driftsmæssige resultat. Ved at fratrække ejerfamiliens løn fra "Driftsresultatet" fremkommer et resultat, hvor alle indsatsfaktorer er aflønnet, bortset fra egenkapitalen. "Driftsresultat efter ejerløn mv." er således et udtryk for, hvor meget der er tilbage til at forrente egenkapitalen. Samtidig er "Driftsresultat efter ejerløn mv." sammenlignelig med driftsresultatet i en selskabskonstruktion, hvor al indsat arbejdskraft indgår i resultatopgørelsen.

Ejerløn: Der anvendes en beregnet ejerløn som approksimation for aflønning af ejerens arbejdsindsats. Beregningen er baseret på virksomhedens normtimeantal, lønudgifter til medarbejdere, udgifter til maskinstation samt ejerens indkomst uden for landbruget.

Investeringskvote: $\frac{\text{investeringer i alt}}{\text{Aktiver i alt}} \times 100$

Udtrykker investeringsniveauet i forhold til produktionsapparatets størrelse.

Likviditet før anlægsinvesteringer: Årets resultat minus private udtræk minus tilbageførsel plus/minus ændring i beholdninger og besætning.

Likviditetsoverskud/-behov: Årets resultat minus private udtræk minus tilbageførsel plus/minus ændring i beholdninger og besætning minus faktiske investeringer.

Normalår: Et normalår tager udgangspunkt i anslåede konjunktturneutrale priser, der læner sig op ad et gennemsnit for de sidste 5 år i OECD/FAO's ti-årige prisprognoser, som de fremgår af Agricultural Outlook. Der foretages endvidere en korrektion i henhold til valuta, den skønnede inflationsudvikling samt tilpasning til danske markedsforhold.

Nulpunktspris, resultat: I denne publikation anvendes nulpunktspris, resultat som en pendant til det viste "Driftsresultat efter ejerløn mv.", hvor alle inputfaktorer er aflønnet, bortset fra egenkapitalen. Nulpunktspris, resultat er således den pris, der som minimum skal til for at dække de samlede omkostninger, herunder stykomkostninger, kapacitetsomkostninger, afskrivninger, finansielle omkostninger (faktisk finansieringsrente), ejeraflønning samt modregning for salg af andre produkter end hovedproduktet.

De anvendte nulpunktspriser i denne publikation vedrører **hele** bedriften, og adskiller sig herved fra en driftsgrensanalyse. Det vil sige, at aktiviteterne i både stald, mark og andre landbrugsaktiviteter indgår i beregningen. Hvis nulpunktsprisen for hovedproduktet ligger under markedsprisen, er økonomien på virksomheden under normale omstændigheder holdbar.

Overskudsgrad, landbrug: $\frac{\text{Resultat af primær drift+EU-støtte+nettoforpagtning+ ejeraflønning}}{\text{Bruttoudbytte,inkl.intern omsætning}} \times 100$

Udtrykker virksomhedens evne til at forrente omsætningen.

Soliditetsgrad: $\frac{\text{Egenkapital ultimo}}{\text{Aktiver i alt, ultimo}} \times 100$

Udtrykker hvor solidt et kapitalgrundlag virksomheden har i forhold til gældsforpligtelserne.

SEGES P/S skaber løsninger til fremtidens landbrugs- og fødevarerhverv. Vi udvikler forretningsmuligheder og serviceydelser i tæt samarbejde med vores kunder, forskningsinstitutioner og virksomheder over hele verden.

SEGES er det nye navn for Videncentret for Landbrug, som nu også omfatter Videncenter for Svineproduktion.

SEGES P/S

Agro Food Park 15
DK 8200 Aarhus N

Axeltorv 3
DK 1609 Kbh. V

W seges.dk

T +45 8740 5000
E info@seges.dk

T +45 3339 4500
E vsp-info@seges.dk